

OVER EEN GEVAL VAN SYMBIOSE TUSSEN *PHYSA FONTINALIS* (L.) EN
EEN CHIRONOMIDE-LARVE

door

W.S.S. van Benthem Jutting (Zoölogisch Museum, Amsterdam)

In October 1950 bracht de Heer W.F. de Wit mij in het Zoölogisch Museum ongeveer 200 levende *Physa fontinalis* (L.), welke hij op 15 October had verzameld in de Botshol, bij Vinkeveen (chloorgehalte van het water 768 m. gr. per L.)

Een aantal dezer *Physa*'s, ongeveer 25, was geïnfecteerd door een rode muggelarve van het type, dat men gewoonlijk *Chironomus*-larve noemt.

Deze combinatie slak-muggelarve herinnerde mij aan twee soortgelijke gevallen, nl. uit de buurt van Krommenie (in 1936) en van Heemskerk (in 1937), beide keren waargenomen door den Heer A.J.D. Veen. Ik beschreef deze gevallen in Archiv für Hydrobiologie, deel 32, 1938. Het bleek toen, dat de muggelarve, nadat zij enige tijd vrij over de slak en het huisje (tijdelijk ook wel los van de slak op de bodem van het kweekbakje) had rondgekropen, zich tegen het verpoppen een slijmkokon ging spinnen, aan voor- en achterzijde open. Als plaats voor hun kokon kozen de larven meestal de parietale en columellaire zijde van het slakkenhuis onder de mantel slippen van *Physa*. Hier verpopten de larven zich en na enkele dagen kwamen de muggen uit. Het is een grasgroene *Chironomide*, genaamd *Parachironomus varus* Gtgh. Hoewel niet blijkt dat de muggelarven parasiteren op de slakken, toch gaan de *Physa*'s er op den duur mee achteruit. Enkele moesten zelfs deze onvrijwillige inwoning met den dood bekopen.

De larven, welke de Heer De Wit mij bracht, verschilden in uiterlijk en gedrag niet van de dieren uit Krommenie en Heemskerk. Ook de imagines behoorden volgens determinatie van Prof. Fr. Lenz tot dezelfde soort waarover ik in 1938 publiceerde.

Het verschijnsel komt dus vaker voor, misschien wel meer dan men zou denken. Aan de verzamelaars en waterbiologen wordt derhalve aanbevolen er meer op te letten en materiaal op te zenden (liefst levend, maar anders gefixeerd) aan schrijfster dezes (Zoölogisch Museum, Amsterdam). Men noteere vooral goed welke slak als gastheer dienst doet. Er kunnen behalve op *Physa* ook *Chironomiden*-larven op *Lymnaea*-soorten worden verwacht, al is dit in ons land nog nooit waargenomen. Vermoedelijk heeft men dan te doen met larven van een andere *Chironomide*, maar zekerheid daarover kan pas door kweekproeven en onderzoek van larve, pop en imago worden verkregen.

AANGEBODEN BOEKEN te bevragen bij Mevrouw van der Feen, Zoölogisch Museum, Plantage Middenlaan 53, Amsterdam C.:

R.D. PURCHON, 1939 - The effect of the environment upon the Shell of *Cardium edule* 12 pp. f. 0,50

Philippine Journ. Science 1933, Vol. 50 Nr. 1 (o.a. Talavera & Faustino, Edible Mollusks of Manila) f. 2,50

E. LAMY, 1922 - Révision des Carditacea vivants, 150 blz. 2 pl. f. 2,50

DALL & BARTSCH, 1908 - Pyramidellid Moll. of the Oregonial Fauna Area 40 pp. 5 pl. f. 1.-

W. B. MARSHALL, 1928 - New Fresh-water and Marine Bivalves Brazil & Uruguay, 7 pp. 4 pl. f. 0,50

J. HEERING, 1942, - Oligocene Taxodonte Bivalven aus dem Peelgebiete (Meded. Geol. Stichting) f. 3,50

C. IJSPEERT, 1942 - Miozane Taxodonte Bivalven aus dem Peelgebiete (Meded. Geol. Stichting) f. 2,50

BUTTNER & EHRMANN, 1927 - Beiträg z. Mollusk. Fauna d. Ussuri-Gebietes 33 pp. 1 pl. f. 0,50